

SENSORVEILEDNING

Emnekode:	LBNOR10417-1 18H
Emnenavn:	Litteraturhistorie- og formidling på tvers av medier
Eksamensform:	4 timer skoleeksamen (digital)
Dato:	19.12 2018
Faglærer(e):	Barbro B. Opset, Maja Michelsen
Eventuelt:	

Krav til målform:

Målform er valgfri. Dersom kandidaten velger bokmål på hjemmeeksamen, må han/hun skrive nynorsk på skoleeksamen - og omvendt.

Formelle krav til svarene:

Oppgavesettet består av 3 deler. I del A skal 5 oppgaver besvares, i del B skal 2 oppgaver besvares, og i del C skal 1 oppgave besvares. Kandidaten skal *ikke* besvare flere oppgaver enn det som er oppgitt. Alle deler må være bestått for å få karakter.

Språket skal være klart, nyansert og grammatisk korrekt, og kandidaten skal skrive svarene som sammenhengende tekst (ikke stikkord).

Del A: Kortsvarsoppgave

Begrepene er hentet fra pensumlitteraturen. Vi forventer ikke at kandidaten skal gjengi den eksakte definisjonen av begrepene slik de er definert i pensumlitteraturen, men kandidaten skal forklare begrepene på en presis måte med et relevant fagspråk. I undervisningen er

begrepene brukt i forbindelse med analyse og tolkning av ulike tekster. Kandidaten må gjerne bruke eksempler fra disse tekstene.

Del B: Oppgaver som krever litt mer forklaring.

1. Vis noen modernistiske trekk ved Knut Hamsuns roman Sult (1890).

En gryende modernisme kommer til uttrykk for første gang i Norge med Hamsuns *Sult* og Obstfelders dikt "Jeg ser", men samtidig ses også andre tendenser i spill: nyromantikk og dekadanse. Modernistiske trekk i *Sult* kan knyttes til skildringen av individet og gjennom bymotiv. Oppmerksomheten mot forfattersubjektet, splittelsen mellom individet og omverdenen, outsidermotiv, diktning som et medium for å gi mening, fri flyt, ingen faste holdepunkter, byen som motiv. Disse er blant momentene som er diskutert i undervisningen og de gjøres også rede for i pensumlitteraturen, P. T. Andersens litteraturhistorie (2012) og kandidaten forventes å kunne vise kjennskap til noen av disse.

2. Hva er intertekstualitet? Forklar begrepet med utgangspunkt i Darlah – 172 timer på månen eller andre tekster fra pensum.

I Skardhamar er intertekstualitet særlig beskrevet på s. 37-40, og det forklares blant annet slik med utgangspunkt i Julia Kristevas forståelse av begrepet:

Begrepet intertekstualitet brukes om alle slags forbindelser mellom tekster. Det er ikke noe nytt at en litterær tekst forholder seg til andre tekster. En ny tekst kan ikke unngå å vise spor av tidligere tekster. Det kan være likhet, hel eller delvis parallellitet, eller en likhet som er forskjøvet slik at den fungerer som en motsetning til den teksten den tilsynelatende likner» (s. 37).

Vi forventer ikke at kandidaten skal gjengi den eksakte definisjonen av begrepet, men kandidaten skal forklare begrepet på en presis måte.

Kandidaten kan selv velge eksempler, men må gjerne ta utgangspunkt i *Darlah – 172 timer på månen* som inneholder svært mange intertekstuelle referanser til andre tekster. Kandidaten står i så fall fritt til å velge eksempler herfra. Eksempelvis inneholder denne romanen eksplisitte referanser til sangtekster av Pink Floyd og Talking Heads (og disse tekstene har vi gjennomgått på forelesning). Romanen har også referanser til dataspill, tv-serier og filmer fra ungdomskulturen (f.eks. Star Wars, Twin Peaks og Nattsvermeren). Bakerst i romanen har Harstad laget en liste over de intertekstuelle referansene.

Kandidaten bør premieres dersom han/hun drøfter hva slags funksjon intertekstualiteten i den/de valgte teksten har, f.eks. hva det gjør med romanen som helhet at Harstad bruker eksplisitte og implisitte referanser til andre tekster. Svart/hvitt-fotografiene i romanen bidrar eksempelvis til at romanen implisitt kan kobles til mer sakspregede og dokumentariske tekster. Dette gjør at romanens innhold framstår som «virkelig» eller «troverdige».

3. Bjørnson lot seg inspirere av norrøn litteratur og folkediktning da han skrev *Synnøve Solbakken*. Gi noen eksempler på hvordan dette kommer til uttrykk i fortellingen.

Et eksempel på poetisk realisme. Fortellerteknikken skiller seg fra romantikkens romanstil, men inngår i det nasjonalromantiske prosjekt ved at den søker inspirasjon fra folkediktningen og sagafortellingene. Eksempler er den nøkterne stil, det fåmælte, ordknappe, underdrivelsens slagkraft, telling by showing, bruk av ellipsen, skjebnetro, nøkternhet mht. følelser, bruk av drømmer i handlingen. Disse momentene er både diskutert i undervisningen og de gjøres rede for i P. T. Andersens (2012), og kandidaten forventes å kunne vise kjennskap til noen av disse

Del C: Oppgaver som krever et litt lengre resonnement.

Begge oppgavene er forholdsvis åpne, og det vil derfor kunne være ulike måter å løse oppgavene på. I oppgave 2 skal kandidaten vise at han/hun kan analysere tekst. Det innebærer at svaret i større grad skal være analytisk og fortolkende, fremfor eksempelvis å være parafraserende eller kun å befinne seg på novellens handlingsnivå (være handlingsreferat). Kandidaten kan, men må ikke, bruke tekstvedleggene som utgangspunkt.

1. *Forklar først hva multimodalitet er. Drøft deretter hvordan for eksempel spill, applikasjoner, filmer og andre digitale tekster i fritidskulturen til barn kan være en vei inn i litteraturen for elever på 1.-7. trinn. Du må gjerne bruke utdraget fra *Jakten på fortellinger* (Tønnesen red. 2014) (se vedlegg 1)*

Kandidaten forventes å forklare hva multimodalitet er / gi eksempler på ulike modaliteter / nevne det utvidede tekstbegrepet. Oppgaven er forholdsvis åpen, men det andre spørsmålet tar særlig utgangspunkt i diskusjoner som tas opp i boka *Jakten på fortellinger*. I denne boka tematiseres eksempelvis:

- Hvordan teknologi endrer fortellingene / måten barn forholder seg til fortellinger på
- Hvordan den litterære opplevelsen blir kollektiv istedenfor individuell («fandom»)
- Hvordan barn finner nye veier inn i litteraturen for barn via filmer og spill
- Hvordan lesesituasjonen endres (ulikheter mellom lesing på papir og skjerm)
- Hvordan barnelitteraturen tematiserer medieerfaringer (reality-tv og hendelser i nyhetene kan f.eks. forme litteraturen)

Det forventes at kandidaten kan reflektere faglig over slike tematikker/problemstillinger, og selvstendig tenkning bør premieres. I undervisningen har vi særlig diskutert læring i barns tekstkultur, og forholdet mellom bildebokmediet og litteratur formidlet i spill og bildebokapplikasjoner (*Peterson's inventions* og *Känner du Pippi Långstrump*).

2. *Gi en analyse av Ingvild Rishøis novelle «Vi kan ikke hjelpe alle» (2014) med en særlig oppmerksomhet mot fortellerteknikk. Du må gjerne bruke utdraget fra novellen (se vedlegg 2)*

Opgaven ber om en litterær analyse. Dette innebærer at teksten i større grad skal være analytisk og fortolkende, fremfor eksempelvis å være parafraserende eller kun å befinne seg på novellens handlingsnivå. Formuleringene bør tydelig gjenspeile at kandidaten legger frem fortolkninger, fremfor at formuleringene fremstår som ubegrunnede påstander om teksten. Det er en fordel hvis kandidaten inkluderer sitater fra tekstutdraget som en del av analysens argumentasjon. Kandidaten bør vise at han eller hun behersker fagterminologien, bla ved A. K. Skardhamar (2007) som er gjennomgått i flere sammenhenger i undervisningen.

Kandidaten bør kunne identifisere flere særtrekk ved novellens forteller, bla at den er intern (jeg-forteller), at det er en intern fokalisering (hos jeg-fortelleren). Det er positivt hvis kandidaten kan reflektere omkring fortellerens pålitelighet, og fremme fortolkninger knyttet til jeg-personens språkføring og sosiale situasjon. I fortolkningen bør også relasjonen mellom tid og historie kommenteres, som bruken av tilbakeblikk og bruken av repetitiv fortellerstil med tanke på viktige momenter i novellen, som kysset.

Det er en styrke hvis kandidaten kan knytte dette til tanker om novellen som sjanger.

Originale og selvstendige fortolkninger bør premieres.

Karakterskala

Karakterskalaen er hentet fra «Fagspesifikke karakteromtalar nordisk, Revidert av Programrådet for Nordiske studium 9. februar 2017, med utgangspunkt i karakteromtalene vedtatt av Nasjonalt fagråd for nordisk språk og litteratur, 2004):

Fordjupningsnivå:

A – Framifrå

Framifrå innsikt i det kunnskapsinnhaldet som er definert for fagnivået. Tilsvarande evne til sjølvstendig, kritisk vurdering og problemløysing. Sikker og formelt korrekt språkføring.

B – Mykje god

Svært god innsikt i kunnskapsinnhaldet som er definert for fagnivået. Tilsvarande evne til sjølvstendig, kritisk vurdering og problemløysing. God og formelt sikker språkføring utan vesentlege feil.

C – God

God innsikt i det kunnskapsinnhaldet som er definert for fagnivået. Tilsvarande evne til vurdering og problemløysing. God og formelt sikker språkføring utan alvorlege systemfeil.

D – Nokså god

Nokså bra innsikt i kunnskapsinnhaldet som er definert for fagnivået. Tilsvarande evne til kritisk vurdering og problemløysing. Nokså sikker og formelt bra språkføring utan alvorlege systemfeil.

E – Tilstrekkeleg

Eit visst kunnskapsnivå i høve til det som er definert for fagnivået. Lita evne til kritisk vurdering og problemløysing. Ustø språkføring med fleire innslag av systemfeil.

F – Ikkje greidd

Tilfredsstillar ikkje minimumskrava til det kunnskapsnivået som er definert for fagnivået. Manglande evne til kritisk vurdering og problemløysing. Ustø språkføring med fleire innslag av systemfeil. Å ikkje svare på ei obligatorisk oppgåve til eksamen vil normalt gi karakteren F.